

POLITIET

Arbeids og inkluderingsdepartement
Postboks 8019, dep.
0030 Oslo

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

29 OKT 2009

200802160

2009/05150-3 720

07.10.2009

Høring - Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og utlendingsforskriften

Høringsuttalelse – Forslag til endringer i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) og forskrift 30. juni 2006 nr. 756 om erverv og tap av norsk statsborgerskap (statsborgerforskriften).

1. Innledning

Vi viser til Politidirektoratets oversendelse av ovennevnte høring.

Høringen gjelder endringer i statsborgerlov og – forskrift etter at disse har virket i nærmere tre år. Forslagene omfatter både endringer av mer prinsipiell art, men også enkelte presiseringer av regelverket.

Nedenfor følger våre merknader til de enkelte punktene i høringen. Vi har valgt å kommentere forslagene som særlig angår politiets arbeid og politiets saksforberedelse i forhold til søknader om norsk statsborgerskap. Merknadene viser til samme nummerinndeling som i høringsforslaget. Vi har ingen merknader utover de følgende.

4. Søkerens opplysningsplikt

Oslo politidistrikt er prinsipielt enig i at opplysningsplikten som følger av ulovfestet rett i den alminnelige forvaltningsretten skal innføres i statsborgerloven, og er positiv til at det innføres en generell plikt til å legge fram alle opplysninger som er av betydning for statsborgerskapssøknaden. Vi stiller oss imidlertid avventende til om dette i praksis vil effektivisere saksbehandlingen.

5. Kravet til oppholdstid

Oslo politidistrikt stiller seg positiv til forslaget om at alle tillatelser som ville vært gitt med minst ett års varighet skal medregnes ved beregning av oppholdstid.

6. Barn under to år som søker om statsborgerskap som bipersoner

Oslo politidistrikt

Oslo politidistrikt har ingen innvendinger mot at det ikke skal stilles krav om oppholdstid i riket for barn under to år som søker statsborgerskap som biperson, jf statsborgerloven § 17. Det bør imidlertid understrekes at søkerne, senest samtidig som søknad om statsborgerskap leveres, også må søke om oppholdstillatelse for barnet. Det er et vilkår at søkeren har lovlig opphold på vedtakstidspunktet.

7. Barn som søker statsborgerskap som biperson og som blir 18 år mellom søknadstidspunktet og vedtakstidspunktet.

Oslo politidistrikt har ingen innvendinger mot at statsborgerloven samordnes med utlendingsloven og legger alderen på søknadstidspunktet til grunn. Søkere bør ikke straffes for utlendingsmyndighetenes lange saksbehandlingstid.

9. Forslag om nye regler for beregning av karenstid

Oslo politidistrikt stiller seg positiv til at det innføres en tabell for all karenstid. Dette vil forenkle vårt informasjonsarbeid i førstelinje ut mot søkerne.

Subsidiær fengselsstraff skal nå utgjøre beregningsgrunnlag for karenstidens lengde. Dette vil i praksis ikke medføre noe behov for å endre rutinene i forhold vår utstedelse av politiattester i statsborgerskapssaker. Dette er informasjon som allerede omfattes av politiattestene.

10. Kravet til sammenhengende opphold i statsborgerloven §§ 15 til 17

Oslo politidistrikt har i utgangspunktet ingen innvendinger mot forslaget om at det skal aksepteres perioder uten tillatelser på inntil tre måneder. Da dette aksepteres ved søknad om bosettingstillatelse, vil eksempelvis en statsløs søker etter tre års botid kunne søke samtidig på bosettingstillatelse og statsborgerskap, og få innvilget bosettingstillatelsen, men avslag på statsborgerskapssøknaden. Dette til tross for at botidskravet etter hhv. utlendingsloven og statsborgerloven er det samme.

Vi ønsker imidlertid å bemerke at det ikke er uvanlig at det søkes for sent på fornyelse av tillatelse. Dette er ikke ønskelig. En mulighet til å kunne oppnå goder, som å få innvilget statsborgerskap tidligere, er et av de få incitamentene utlendingsmyndighetene har til å få søkerne til å søke i tide.

14. Særregler for personer som har fått utstedt pass selv om de ikke er eller har vært norske statsborgere

Oslo politidistrikt stiller seg prinsipielt positiv til forslaget. Dette er personer som har vært i besittelse av et norsk pass og i god tro har ansett seg selv som norske statsborgere. At det er forekommet feil i saksbehandlingen ved utstedelse av pass tidligere er det urimelig at de nå skal straffes for.

Det er imidlertid ikke berørt i høringsforslaget hvorvidt det er tatt stilling til om personer bevisst kan ha tilegnet seg et norsk pass uten å være i god tro. At de har vært klar over at de ikke har vært norske statsborgere da de skaffet seg den norske passet.

16. Søknad om norsk statsborgerskap på fastsatt skjema

Oslo politidistrikt stiller seg absolutt positiv til en innføring av en bestemmelse om at søknad om statsborgerskap skal fremmes på fastsatt skjema.

17. Rutiner for å stille behandlingen av søknader i bero jf. statsborgerloven § 30 annet ledd

Oslo politidistrikt ser det uheldige i dagens praksis ved at det er tilfeldig hvorvidt Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda får kjennskap til at søker er under

etterforskning eller er dømt for straffbare forhold som vil kunne medføre henholdsvis berostillelse eller tilleggstid ved deres behandling av søknad om norsk statsborgerskap. Det minnes imidlertid om at opplysninger om straffesaker er sensitive opplysninger som kun skal formidles i den utstrekning og i den grad det er nødvendig for saksbehandlingen på utlendingsfeltet. Dagens praksis hos Oslo politidistrikt er at søkerens vandel er det siste som kontrolleres før søknaden oversendes UDI.

Departementet ber høringsinstansene om innspill og forslag for hvordan utlendingsmyndighetene skal få kunnskap om at en søker er kommet under etterforskning for straffbart forhold.

Alternativ en, hvor politiet pålegges å varsle der søkeren er siktet for straffbart forhold som vil ha betydning for straffesaken. Det foreligger i dag en regel i påtaleinstruksen § 5-13, som pålegger politiet straks å underrette Utlendingsdirektoratet når en utenlandsk statsborger blir *siktet* for straffbart forhold, for øvrig skal underretning gis når utenlandsk statsborger blir tiltalt for et straffbart forhold som antas å kunne medføre utvisning. De klare berostillelssesakene, hvor søker er klar over at det er iverksatt etterforskning mot ham, skal etter dette varsles til UDI. Rutinene etter påt.instr § 5-13 er av kapasitetshensyn muligens ikke er blitt fulgt opp i den grad det burde vært gjort hos påtalemyndigheten. Ved Oslo politidistrikt er oppgaven med å varsle UDI nå tillagt Utlendingsavsnittet, dette for å få bedre fokus og oppfølging av utenlandske lovbytere.

Dersom påtaleinstruksen § 5-13 skal fungere optimalt som hjemmel for varsling for vurdering av berostillelse i statsborgerskapsaker, bør det vurderes å innføre hjemmel for å underrette UDI også i saker hvor utenlandsk statsborger er *mistenket* for straffbart forhold. En slik hjemmel foreligger ikke per i dag.

Oslo politidistrikt ønsker også å bemerke i forhold til *løsningsalternativ tre*, UDI og UNE undersøker om en søker er kommet under etterforskning for straffbart forhold før statsborgerskap innvilges. Politiet får stadig henvendelser fra saksbehandlere i UDI hvor de ber om oppdaterte vandelsopplysninger grunnet lang saksbehandlingstid. Ved en slik skriftlig henvendelse fra vedkommende etat vil politiet sjekke straffesaksregistrene og eventuelt oversende ny politiattest dersom det har forekommet straffbare forhold siden politiet sendte saken fra seg. Slik ordningen er per i dag tar dette tid, da man må oversende eventuelle nye vandelsopplysninger skriftlig via trygge kanaler. Faks og e-post er ikke ansett som sikre oversendelsesalternativer for slike sensitive opplysninger. Dersom trygge, raske oversendelseskanaler ble etablert, vil dette kunne være tidsbesparende i saksbehandlingen.

Med vennlig hilsen

Hans Halvorsen
visepolitimester

Bjørn Vandvik
politinspektør

Saksbehandler:
Ane Paaske Løvli
Utlendingsavsnittet 242
Tlf: 22 34 21 49